

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

TILSYNSRAPPORT

“Elevane sitt utbytte av opplæringa”

Pilotering av felles nasjonalt tilsyn 2014 - 2017

Time kommune

Innhald

1. Pilotering av felles nasjonalt tilsyn 2014 - 2017	3
2. Gjennomføring av tilsynet	3
3. Kontrollområde for tilsynet.....	3
4. Individuell undervegsvurdering.....	4
4.1 Rektor sitt ansvar/skulen sitt arbeid med opplæringa i fag.....	4
4.2 Krav til organisering og innhaldet i undervegsvurderinga	4
4.3 Halvårleg samtale	5
4.4 Halvårsvurdering i fag	5
4.5 Vurdering av tilfredsstillande utbytte	6
4.6 Rektor sitt ansvar/undervegsvurdering	6
5. Elevar med rett til vedtak om spesialundervisning.....	7
5.1 Læraren si meldeplikt	7
5.2 Sakkunnig vurdering	7
5.3 Vedtak om spesialundervisning	8
5.4 Oppfølging av enkeltvedtaket	10
6. Pålegg om retting	11
7. Oppfølging av tilsynsresultata.....	12
8. Klage	13
Vedlegg 1 Oversikt over innsendt dokumentasjon	14
Vedlegg 2 Oversikt over dei som er intervju.....	15
Vedlegg 3 Rettsleg grunnlag	16

1. Pilotering av felles nasjonalt tilsyn 2014 - 2017

I perioden 2014-2017 skal det gjennomførast eit felles nasjonalt tilsyn med fokus på å sikre elevane eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa. Fylkesmannsembeta i Rogaland, Oslo og Akershus, Sør -Trøndelag og Nord - Trøndelag skal i 2013 gjennomføre piloteringar av det komande felles nasjonale tilsynet. Pilottilsyna skal gjennomførast som ordinære tilsyn. Eventuelle pålegg om retting i etterkant av tilsynet er bindande for kommunen, og skal korrigerast. I Rogaland er Time kommune valt ut som tilsynsobjekt.

Føremålet med tilsynet

Det overordna føremålet med tilsynet er å medvirke til at alle elevar i grunnskular og vidaregåande skular får eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa. Tilsynet skal gjere kommunen og skulane betre rusta til å etterleve opplæringslova og dei tilhøyrande forskriftene.

Alle elevgrupper er omfatta av tilsynet, og tilsynet er innretta for å kontrollere både skuleeigar og skulenivå. For å kontrollere rettstryggleiken til dei svakaste elevgruppene er det også viktig å gjennomføre kontroll med forvaltningskompetansen på skulane. Gjennom kontroll med om skulane følgjer lovkrava på desse felta, skal eventuell lovstridig praksis avdekkjast. Gjennom pålegg om retting skal slike forhold rettast opp.

Kommunen sitt ansvar

Det er leiinga på skulen som har ansvaret for den daglege gjennomføringa og etterlevinga av dei kontrollerte reglane, men det er kommunen som har det overordna ansvaret, jf. opplæringslova § 13-10 første ledd. Det er derfor kommunen som skuleeigar som må syte for at leiinga på skulen etterlever krava og pliktene i lova, og at dei tilbyr dei tenestene og aktivitetane som lova omtalar. Kommunen er derfor adressat for eventuelle pålegg om retting i samsvar med opplæringslova § 14-1 første ledd.

2. Gjennomføring av tilsynet

Etter opplæringslova § 14-1 andre ledd har departementet heimel til å føre tilsyn med offentlege skular. Denne retten er delegert til Fylkesmannen. Fylkesmannen skal ha tilgang til skuleanlegg og dokumentasjon.

Tilsynet har vore utført ved å hente inn og vurdere dokumentasjon, skriftlege utgreiingar og munnlege opplysningar.

Gangen i tilsynet

- 01.02.13: Melding om tilsyn med pålegg om å sende inn dokumentasjon
- 18.02.13: Dialogmøte med Time kommune/Frøyland ungdomsskule
- 01.03.13: Mottak av dokumentasjon frå skulen
- 19.03.13: Opningsmøte
- 19.03.13/21.03.13: Intervju og samtalar
- 26.04.13: Varsel om vedtak og førebels rapport
- 30.04.13: Sluttmøte
- 28.05.13: Frist for tilbakemelding om varsel om vedtak og førebels rapport
- 01.11.13: Frist for skriftleg erklæring

3. Kontrollområde for tilsynet

Fylkesmannen sitt tilsyn omfattar to kontrollområde:

- **Individuell undervegsvurdering**
Her vil Fylkesmannen føre tilsyn med innhaldet i undervegsvurderinga, mellom anna læraren sitt ansvar for å vurdere om elevane har tilfredsstillande utbytte av opplæringa.

- **Elevar med rett til vedtak om spesialundervisning**

Her vil Fylkesmannen føre tilsyn med om desse elevane har tilfredstillande utbytte av opplæringa. Saksbehandlinga vil også bli vurdert, mellom anna meldeplikta til PPT, sakkunnig vurdering, vedtak og individuell opplæringsplan.

Fylkesmannen presiserer at tilsynsrapporten ikkje gir ei heilskapleg vurdering av skuleeigar og skulen. Rapporten tek berre for seg resultatane frå tilsynet som er gjennomført på dei emna som er valde.

4. Individuell undervegsvurdering

Rettsleg grunnlag

Det rettslege grunnlaget går fram av kontrollskjemaet for tilsynet, sjå vedlegg 3 til denne rapporten. Fylkesmannen viser også til rundskriv Udir – 1- 2010 frå Utdanningsdirektoratet om individuell vurdering i grunnskulen¹.

4.1 Rektor sitt ansvar/skulen sitt arbeid med opplæringa i fag – opplæringslova § 2-3 fjerde ledd

Dokumentasjon og vurdering

Frøyland ungdomsskule har mellom anna lagt fram årsplanar i design og redesign og norsk på 8.trinn, matematikk og kunst – og handverk på 9.trinn, og i musikk og norsk på 10.trinn. Det er også lagt fram individuelle opplæringsplanar for seks elevar ved skulen.

Gjennom intervju blei det stadfesta at rektor har lagt til rette for arbeid med årsplanane i starten av kvart skuleår, og at det blir arbeidd med desse i faggrupper gjennom skuleåret.

Plan for fellestid viser at rektor har sett av tid til arbeid med fag, og intervju stadfestar at dette blir gjort.

Verksemdsplanen for FUS 2012/2013 syner også at det er sett av tid til drøftingar knytte til læreplanane for alle elevar. Intervju stadfestar at dette blir gjort.

Konklusjon

Rektor ved Frøyland ungdomsskule kvalitetssikrar at undervisningspersonalet følgjer læreplanane, og at personalet jamleg drøftar skulen si opplæring i lys av læreplanane.

4.2 Krav til organisering og innhaldet i undervegsvurderinga – forskrift til opplæringslova § 3-1 fjerde ledd, § 3-2 jf. § 3-11 første ledd, § 3-12

Dokumentasjon og vurdering

Gjennom dokumentasjon (vekeplan og oppdrag) og intervju kom det fram at skulen nyttar omgrepet "læringsmål". Dette er kompetansemål brotne ned til eit nivå som elevane lettare kan skjønne. Læringsmåla i dei ulike undervisningsplanane har ikkje alltid ei like klar lenkje til kompetansemåla i læreplanane i dei ulike faga. Intervju viser likevel at lærarane i praksis rettleier elevane om kva kompetansemål frå læreplanane opplæringa er knytte til.

Etter Fylkesmannen si vurdering har nokre fag rimeleg klare vurderingskriterium som gir elevane god informasjon om kva som vert vektlegg i vurderinga, medan i andre fag er dette mindre presist utforma.

¹ <http://www.udir.no/Regelverk/Rundskriv/20101/Udir-1-2010-Individuell-vurdering/>

Det kom fram av intervju at lærarane gir elevane tilbakemeldingar på kva dei meistrar i faga. Intervjua viste og at lærarane sørgjer for å gi elevane rettleiing om kva dei må gjere for å auke kompetansen sin i faget.

Gjennom intervju kom det fram at vurderingsarbeidet ofte resulterer i endring i undervisningsopplegget frå lærarane si side, og lærarane sørgjer for å involvere elevane i eige læringsarbeid ved at dei får vurdere eige arbeid og eiga fagleg utvikling.

Konklusjon

Lærarane ved Frøyland ungdomsskule rettleier elevane om kva kompetansemål frå læreplanane opplæringa er knytt til, og elevane får rettleiing i kva det blir lagt vekt på i vurderinga i faga. Elevane får tilbakemeldingar om kva dei meistrar i faga, og lærarane rettleier elevane om kva dei må gjere for å auke kompetansen sin i faga.

Vurderingsarbeidet resulterer i endringar i undervisningsopplegga, og lærarane sørgjer for å involvere elevane i eige læringsarbeid, mellom anna ved at dei får vurdere eige arbeid og eiga fagleg utvikling.

4.3 Halvårleg samtale – forskrift til opplæringslova § 3-11 tredje ledd

Dokumentasjon og vurdering

Frøyland ungdomsskule nyttar mellom anna dokumentet *Førebuing til samtalar med elev/heim av faglærar* i samband med halvårleg samtale. Av intervju kom det fram at dette er eit dokument som alle lærarane skal bruke. Etter Fylkesmannen si vurdering går det ikkje fram av skjemaet at det blir gitt framovermelding med rettleiing om korleis eleven kan forbetre kompetansen sin.

Intervjua stadfestar at det blir gjennomført halvårlege samtalar med elevane, og at dei får tilbakemelding om noverande kompetanse og forbettringspotensial. Etter Fylkesmannen si vurdering blir det ikkje i tilstrekkeleg grad gitt tilbakemelding om korleis eleven kan oppnå forbetring i dei halvårlege samtalanene med elevane.

Konklusjon

Det ligg føre ein implementert rutine for halvårleg samtale med elevane på Frøyland ungdomsskule, men den implementerte rutinen sikrar ikkje at det blir gitt tilbakemelding om korleis eleven kan betre kompetansen sin.

4.4 Halvårsvurdering i fag – forskrift til opplæringslova § 3-13

Dokumentasjon og vurdering

Intervjua som er gjennomførte ved Frøyland ungdomsskule, viser at det blir gitt halvårsvurdering med karakter. I halvårsvurderinga med karakter blir det gitt informasjon om eleven sin kompetanse i faget i form av ein talkarakter.

I § 3-11 i forskrifta er eleven gitt rett til ein samtale kvart halvår der eleven skal få informasjon om noverande kompetanse, kva forbettringspotensiale eleven har, og rettleiing om korleis kompetansen kan betrast. Frøyland ungdomsskule har valt å gjennomføre desse samtalanene og samtalanene med foreldra, midtvegs i kvart semester. Den halvårlege samtale med foreldra, der eleven kan vere tilstades, er heimla i § 20-3. Her skal det bli gitt informasjon om eleven sin kompetanse i fag, orden og åtferd og anna utvikling sett i lys av den generelle delen av læreplanen.

Halvårsvurderinga utan karakter, heimla i § 3-13, er den munnlege grunngivinga og rettleiinga som skal følgje karakteren til jul og sommaren. Skolen kan slå desse tre²

² Elevsamtale jf. § 3-11, foreldresamtale, jf. § 20-3, og halvårsvurdering utan karakter, jf. § 3-13.

samtalane saman, men det vil då måtte skje i samband med halvårsvurderinga med karakter, jf. § 3-13 fjerde ledd.

Etter Fylkesmannen si vurdering er det ikkje rutine for å gi halvårsvurdering utan karakter samstundes med halvårsvurdering med karakter på Frøyland ungdomsskule.

Konklusjon

Det ligg føre ein implementert rutine for halvårsvurdering med karakter i alle fag. Skulen har likevel så langt Fylkesmannen kan sjå, ikkje nokon implementert rutine for halvårsvurdering utan karakter som grunn gir talar karakteren og gir rettleiing til eleven i arbeidet med å utvikle kompetanse i faga.

4.5 Vurdering av tilfredsstillande utbytte – forskrift til opplæringslova § 3-11 fjerde ledd, jf. opplæringslova §§ 5-1 og 5-4

Dokumentasjon og vurdering

Frøyland ungdomsskule har lagt fram *Plan for fellestida hausten 2012/våren 2013* for tilsynet. Dette dokumentet viser at det blir arbeidd med SOL (Systematisk Observasjon av Lesing) gjennom heile skuleåret. SOL er også fast tema på trinnmøte og plangruppemøte.

Vidare går det fram av dokumentet *Årshjul for Frøyland ungdomsskule 2012-2013* når dei nasjonale prøvane skal gjennomførast. Intervjua og eigenvurderinga viser at skulen gjennomfører nasjonale prøver, det blir gjennomført kartleggingsprøver på elevar som får lesekurs, terminkarakterar blir følgde opp, og skulen nyttar SOL.

Dokumentet *Samarbeid PPT – skule* inneheld rutinar for kva skulen skal gjere før ein elev blir meldt til PPT. Her blir det mellom anna streka under at skulen må sjå på organisering, metodar og tidsbruk/ressursar før oppmelding. Fylkesmannen si vurdering er likevel at ein i større grad må vurdere arbeidsmåtar, vurderingspraksis og eleven sitt læringsmiljø for elevar som ikkje har tilfredsstillande utbytte av opplæringa.

Skulen har også utarbeidd skjemaet *Tiltak i forkant av henvisning til PPT*. I intervju blei det mellom anna vist til dette dokumentet når det galdt vurdering av tilfredsstillande utbytte.

Konklusjon

Frøyland ungdomsskule har implementerte rutinar for å sikre at lærarane systematisk vurderer om elevane har tilfredsstillande utbytte av opplæringa. Rutinane sikrar likevel ikkje at ein for elevar som ikkje har tilfredsstillande utbytte av opplæringa, gjennomfører ei tilstrekkeleg vurdering av arbeidsmåtar, vurderingspraksis og læringsmiljø.

4.6 Rektor sitt ansvar/undervegsvurdering – opplæringslova § 2-3 fjerde ledd og forskrift til opplæringslova § 3-13 siste ledd

Dokumentasjon og vurdering

Intervjua viser at det er stort fokus på vurderingsarbeidet på Frøyland ungdomsskule. Skuleleiinga gjennomfører *skulevandring* med fokus på *vurdering for læring* (VFL). I etterkant av skulevandringa blir det gjennomført utviklingssamtale med den enkelte læraren. Undervisningspersonalet blir vidare følgt opp i forhold til undervegsvurdering i trinnmøta, og det er fokus på undervegsvurdering i fellestid.

Fylkesmannen har under punkt 4.5 (halvårsvurdering i fag) kome fram til at Frøyland ungdomsskule ikkje sikrar at det blir gjennomført halvårsvurdering utan karakter saman med halvårsvurdering med karakter. Fylkesmannen har vidare under punkt 4.6 (vurdering av tilfredsstillande utbytte) kome fram til at rutinane på Frøyland ungdomsskule ikkje sikrar at det for elevar som ikkje har tilfredsstillande utbytte av opplæringa blir

gjennomført ei tilstrekkeleg vurdering av arbeidsmåtar, vurderingspraksis og læringsmiljø. Dette inneber at Fylkesmannen si vurdering er at rektor ikkje fullt ut sikrar at undervisningspersonalet gjennomfører undervegsvurderinga i samsvar med krava i lova.

Konklusjon

Rektor sikrar ikkje fullt ut at undervisningspersonalet gjennomfører undervegsvurderinga i samsvar med krava i lova.

5. Elevar med rett til vedtak om spesialundervisning

Rettsleg grunnlag

Det rettslege grunnlaget går fram av kontrollskjemaet for tilsynet, sjå vedlegg 3 til denne rapporten. Fylkesmannen viser også til *Veileder til opplæringsloven om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning*³.

5.1 Læraren si meldeplikt – opplæringslova § 5-4

Dokumentasjon og vurdering

I samband med tilsynet har Fylkesmannen mottatt *Rutinar ved spesialundervisning i skulane og barnehagane i Time kommune*. Av dette dokumentet går det fram at lærarane skal vurdere om ein elev treng spesialundervisning, og melde frå til rektor når slike behov er til stades. Det går også fram av dette dokumentet at det skal innhentast samtykke til utgreiing frå foreldra.

Fylkesmannen har også mottatt *Tiltak i forkant av henvisning til PPT*. Dette dokumentet inneheld informasjon om kva læraren skal gjere før ein elev blir tilvist til PPT.

Gjennom intervjuet kom det fram at lærarane melder frå om behov for spesialundervisning til rektor, og det blir også sikra at foreldra gir samtykke til utgreiing.

Konklusjon

Frøyland ungdomsskule har implementerte rutinar for å vurdere om elevane har behov for spesialundervisning, for at lærarane melder behov for spesialundervisning til rektor, og for at skulen sørgjer for at foreldra gir samtykke til utgreiing.

5.2 Sakkunnig vurdering – opplæringslova §§ 5-3 og 5-4

Dokumentasjon og vurdering

Fylkesmannen har mottatt seks sakkunnige vurderingar i samband med tilsynet. I dei sakkunnige vurderingane gjer PPT greie for kvifor elevane av ulike årsaker har rett til spesialundervisning.

Dei sakkunnige vurderingane er etter Fylkesmannen si vurdering grundige og informative når det gjeld elevane sine lærevanskar og andre forhold som er viktige for opplæringa. Men etter Fylkesmannen si vurdering er målformuleringane for den enkelte eleven i all hovudsak ikkje knytte opp mot kompetansemål for dei ulike faga i læreplanverket.

I dei sakkunnige vurderingane der det blir tilrådd avvik frå læreplanverket, kjem det i all hovudsak fram kva fag det skal gjerast avvik i. Men det blir ikkje alltid presisert korleis timane skal fordelast på fag, og det blir i liten grad presisert kva kompetansemål frå læreplanverket det er rimeleg at eleven skal arbeide mot eller meistre.

³ http://www.udir.no/Regelverk/artikler_regelverk/Specialundervisning

PPT vurderer, men grunngir etter Fylkesmannen si vurdering ikkje i tilstrekkeleg grad om elevane sine vanskar kan hjelpast innanfor det ordinære opplæringstilbodet. Vidare beskriv PPT elles nøye og grundig i dei sakkunnige vurderingane korleis skulen kan hjelpe elevane. Men etter det Fylkesmannen kan sjå er ikkje tilrådinga om kva opplæring som vil gi eit forsvarleg opplæringstilbod knytt opp til læreplanverket og kompetansemåla etter dei ulike trinna.

I samband med utarbeiding av sakkunnig vurdering, må PPT vurdere om det er tilstrekkeleg å endre den ordinære opplæringa, slik at eleven kan få eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa. Dei sakkunnige vurderingane som Fylkesmannen har mottatt i samband med tilsynet, viser etter Fylkesmannen si vurdering at dette ikkje blir gjort i tilstrekkeleg grad, og intervjuar stadfestar dette. Fylkesmannen sin gjennomgang av dei sakkunnige vurderingane viser også at det i liten grad blir lagt vekt på utviklingsutsiktene til elevane, noko som blir stadfesta i intervjuar.

Av intervjuar går det fram at sakkunnig vurdering blir send til foreldra, slik at elev og foreldre blir gjort kjende med, og gitt høve til å uttale seg om innhaldet før vedtak blir fatta. Det går elles fram av intervjuar og dokumentasjonen at dei sakkunnige vurderingane er utarbeidde på eit forsvarleg grunnlag.

Konklusjon

PPT utarbeider sakkunnige vurderingar til bruk i Time kommune. Dei sakkunnige vurderingane viser om elevane har behov for spesialundervisning, og PPT gjer greie for kvifor elevane av ulike årsaker har rett til spesialundervisning. Dei sakkunnige vurderingane er grundige og informative når det gjeld elevane sine lærevanskar og andre særlege forhold som er viktige for opplæringa.

I dei sakkunnige vurderingane blir det lagt for lita vekt på utviklingsutsiktene til elevane, og realistiske opplæringsmål er i hovudsak ikkje knytte opp mot kompetansemål for dei ulike faga i læreplanverket. PPT vurderer og grunngir ikkje i tilstrekkeleg grad kvifor vanskanne ikkje kan hjelpast innanfor det ordinære opplæringstilbodet. Fylkesmannen konkluderer også med at tilrådinga om kva opplæring som vil gi eit forsvarleg opplæringstilbod, ikkje er knytt opp til læreplanverket og kompetansemåla for dei ulike trinna.

I hovudsak går det fram av dei sakkunnige vurderingane kva fag det skal gjerast avvik frå læreplanverket i. Det blir ikkje alltid presisert korleis timane skal fordelast på fag, og det blir i liten grad presisert kva kompetansemål frå læreplanverket det er rimeleg at eleven skal arbeide mot eller meistre.

Elev og foreldre blir gjort kjende med, og gitt høve til å uttale seg om innhaldet i den sakkunnige vurderingane før vedtak blir fatta. Dei sakkunnige vurderingane er utarbeidde på eit forsvarleg grunnlag.

5.3 Vedtak om spesialundervisning – opplæringslova §§ 5-1, 5-3 første ledd og 5-4 andre og tredje ledd

Dokumentasjon og vurdering

Fylkesmannen har mottatt seks vedtak om spesialundervisning i samband med tilsynet.

Som det er gjort greie for tidlegare i tilsynsrapporten, er Fylkesmannen sin konklusjon at dei sakkunnige vurderingane ikkje på alle område er i samsvar med krava i opplæringslova. Dette inneber at dei sakkunnige vurderingane ikkje "opplyser saka" i tilstrekkeleg grad, jf. forvaltningslova § 17. Dette får konsekvensar når det gjeld vedtaka om spesialundervisning, i og med at dei sakkunnige vurderingane er å sjå som

saksutgreiing for rektor sine vedtak om spesialundervisning. Mellom anna vil vedtaka som rektor har fatta, ikkje vere i samsvar med krava i forvaltningslova når det gjeld grunngiving for konklusjonane i vedtaka. Informasjon om reglane for klage går elles fram.

I to av vedtaka er det avvik mellom sakkunnig vurdering og vedtak. Avvika er knytte til at delar av spesialundervisninga er lagt til Eikeland alternative skule (heretter kalla EAS) utan at dette er grunngitt i vedtaka.

Fylkesmannen vil i samband med at delar av spesialundervisninga er lagt til EAS streke under følgjande: For at EAS, ein alternativ opplæringsarena⁴, skal kunne nyttast, må PPT må ha tilrådd opplæring på EAS med den grunngivinga at det må til for å sikre eleven eit forsvarleg utbytte av opplæringa, og at dette er til beste for eleven. Fylkesmannen vil også streke under at rektor har det same ansvaret for oppfølging av opplæringstilbodet skulen sine elever mottar på EAS, som for opplæringa som blir gitt på skulen. Dette inneber at rektor må ha god kjennskap til opplæringa som blir gitt på EAS, og kontrollere at opplæringa blir gjennomført i samsvar med opplæringslova med forskrifter. Rektor må også sørge for at det er eit nært samarbeid mellom skulen og dei som arbeider på EAS. Opplæringa elevane får på EAS må integrerast med opplæringa elevane elles får, slik at opplæringa blir heilskapleg.

Vidare vil Fylkesmannen streke under at opplæringa på EAS skal vere i samsvar med læreplanverket. Med mindre det er fastsett i enkeltvedtaket at eleven skal ha avvik frå læreplanen for fag, skal opplæringa vere i samsvar med læreplanen. Dette gjeld også for elevane på EAS. Opplæringa skal vere eigna til at eleven kan nå kompetansemåla i læreplanen for fag, eventuelt dei individuelle måla som er fastsette i enkeltvedtaket. Det inneber at aktivitetane det blir lagt opp til på EAS, må være relevante og forankra i kompetansemåla i læreplanane for fag, eventuelt måla i eleven sin IOP. Rektor må sikre at det som skjer på EAS, faktisk er opplæring i samsvar med eleven sitt enkeltvedtak om spesialundervisning.

Opplæringa på EAS må harmoniserast med opplæringa i den ordinære klassen til eleven, slik at heile opplæringa blir retta inn mot eleven sitt enkeltvedtak om spesialundervisning og IOP. Opplæringa på EAS skal vere slik at ho ikkje blir sett på som uavhengig av anna opplæring eleven får. Dette inneber at det må være jamleg dialog mellom lærarane/dei ansvarlige for opplæringa og dei som arbeider med å gjennomføre opplæringa på EAS.

Alle vedtaka viser til sakkunnig vurdering når det gjeld omfang, innhald og organisering av spesialundervisninga. Som tidlegare nemnt, er Fylkesmannen sin konklusjon at dei sakkunnige vurderingane ikkje på alle område er i samsvar med krava i opplæringslova. Dette gjeld mellom anna omfang, innhald og organisering av spesialundervisninga. Når det då blir vist til dei sakkunnige vurderingane i vedtaket, vil heller ikkje vedtaket vere i samsvar med desse krava. Når det gjeld kompetansen til dei som skal ha ansvaret for og gjennomføre spesialundervisninga, er Fylkesmannen si vurdering at dette går fram av vedtaka.

Konklusjon

Avvik frå sakkunnig vurdering er ikkje i alle høve grunngitt i vedtaket.

Omfang, innhald og organisering av spesialundervisninga går ikkje i tilstrekkeleg grad går fram av vedtaka. Kompetanse går fram av vedtaka.

4

http://www.udir.no/Upload/Rundskriv/2010/5/Udir_3_2010_Bruk_av_alternative_opplaringsarenaer_i_grunnsko len.pdf?epslanguage=no

Vedtaka er ikkje i samsvar med krava i forvaltningslova når det gjeld grunngiving for konklusjonane. Informasjon om reglane for klage går fram av vedtaka.

5.4 Oppfølging av enkeltvedtaket – opplæringslova § 5-5 første ledd

Dokumentasjon og vurdering

Fylkesmannen har mottatt seks individuelle opplæringsplanar (IOP) i samband med tilsynet. Av dokumentasjonen går det fram at IOP er blitt utarbeidd så snart som mogleg etter at vedtak om spesialundervisning er blitt fatta. Av intervjuet gjekk det elles fram at det blir utarbeidd IOP for alle elevar som har spesialundervisning ved Frøyland ungdomsskule.

I to av dei individuelle opplæringsplanane er det avvik mellom enkeltvedtak og IOP når det gjeld *omfanget* av opplæringa (talet på timar).

Dokumentasjonen viser at det er utarbeidd konkrete mål for opplæringa, men måla er i all hovudsak ikkje knytte til kompetansemål i læreplanverket. I ein IOP er det også utarbeidd mål for eit fag som ikkje er omfatta av enkeltvedtaket. Det er dermed ikkje samsvar mellom innhaldet i IOP og innhaldet i enkeltvedtaket.

Av nokre individuelle opplæringsplanar går det fram at deler av opplæringa er lagt til Eikeland alternative skule, sjølv om dette ikkje er tatt inn i enkeltvedtaket. Fylkesmannen kan heller ikkje sjå at det er utarbeidd IOP for spesialundervisninga som blir gitt på EAS. Det er dermed ikkje samsvar mellom IOP og enkeltvedtak når det gjeld organisering av opplæringa. Når det gjeld kompetansen til undervisningspersonalet, er det etter Fylkesmannen si vurdering samsvar mellom IOP og enkeltvedtak.

Av dei individuelle opplæringsplanane går det fram at det er utarbeidd mål for opplæringa, men måla er ikkje alltid knytte til kompetansemål frå læreplanverket. Fylkesmannen kan ikkje sjå at det er utarbeidd kriterium for måloppnåing knytte til måla som er sette for opplæringa.

Av dokumentasjonen går det fram at det ikkje alltid er samanheng mellom klassen sine planar og spesialundervisninga, og intervjuet stadfestar dette. Fylkesmannen si vurdering er dermed at Frøyland ungdomsskule ikkje har implementerte rutinar for å sikre at tilbodet om spesialundervisning blir sett i samanheng med planane for den ordinære opplæringa i den klassen eleven høyrer til.

I tre av dei individuelle opplæringsplanane, og i ein av halvårsrapportane, går det fram at det er gitt fritak frå vurdering med karakter. Fylkesmannen vil streke under at dersom elevar skal bli fritatt frå vurdering med karakter, gjeld reglane i forskrifta § 3-20. I *Rundskriv Udir -1 – 2010* blir reglane for fritak presiserte: *“Det er ikke IOP`en, men enkeltvedtaket som gir adgang til å fritta eleven fra vurdering med karakter. Dersom faget er omfattet av enkeltvedtaket, avgjør foreldrene om eleven skal fritas fra vurdering med karakter eller ikke, dette følger av § 3-20 første ledd første punktum. Denne avgjørelsen kan gjøres ved at foreldrene samtykker til fritaket når enkeltvedtaket om spesialundervisning fattes, ved at foreldrene søker om fritak fra vurdering med karakter, eller ved at skolen etter enkeltvedtaket er truffet, innhenter foreldrenes samtykke og så treffer et enkeltvedtak om fritak fra vurdering med karakter for eleven.”*

Dokumentasjonen frå Frøyland ungdomsskule viser at det ikkje er fatta enkeltvedtak om fritak frå vurdering med karakter, og intervjuet stadfestar dette.

Konklusjon

Frøyland ungdomsskule utarbeider IOP for alle elevar som har vedtak om spesialundervisning. IOP blir utarbeidd så snart som råd er etter at vedtak er blitt fatta.

Det er ikkje er fullt ut samsvar mellom IOP og enkeltvedtak når det gjeld omfang, innhald og organisering av opplæringa. Når det gjeld kompetanse hos undervisningspersonalet, er det slikt samsvar.

Dei individuelle opplæringsplanane viser ikkje kriterium for måloppnåing. Skulen har ikkje implementert rutinar for å sikre at tilbodet om spesialundervisning blir sett i samanheng med planane for den ordinære opplæringa i den klassen eleven høyrer til.

Det blir ikkje fatta enkeltvedtak om fritak frå vurdering med karakter.

6. Pålegg om retting

1. Individuell undervegsvurdering – § 3-11 tredje ledd – halvårleg samtale

Time kommune skal sørge for at Frøyland ungdomsskule gjennomfører undervegsvurdering i samsvar med krava i § 3-11 i forskrifta. Time kommune må i denne samanhengen sjå til at Frøyland ungdomsskule

- a. sikrar at det i den halvårlege samtalen med eleven blir gitt tilbakemelding om korleis eleven kan betre kompetansen sin

2. Individuell undervegsvurdering - § 3-13 – halvårsvurdering i fag

Time kommune skal sørge for at Frøyland ungdomsskule gjennomfører undervegsvurdering i samsvar med krava i § 3- 13 i forskrifta. Time kommune må i denne samanhengen sjå til at Frøyland ungdomsskule

- a. sikrar at det blir gjennomført halvårsvurdering utan karakter saman med halvårsvurdering med karakter

3. Individuell undervegsvurdering - § 3- 11 fjerde ledd, jf. oppl. § 5-1 og § 5-4 – vurdering av tilfredsstillande utbytte

Time kommune skal sørge for at Frøyland ungdomsskule gjennomfører undervegsvurdering i samsvar med krava i § 3-11 i forskrifta. Time kommune må i denne samanhengen sjå til at Frøyland ungdomsskule

- a. sikrar at det for elevar som ikkje har tilfredsstillande utbytte av opplæringa blir gjennomført ei vurdering av arbeidsmåtar, vurderingspraksis og læringsmiljø

4. Individuell undervegsvurdering - § 3-13 siste ledd – rektor sitt ansvar, jf. § 2-3 fjerde ledd

Time kommune skal sørge for at Frøyland ungdomsskule gjennomfører undervegsvurdering i samsvar med krava i § 3- 13 i forskrifta, jf. § 2-3 fjerde ledd i opplæringslova. Time kommune må i denne samanhengen sjå til at Frøyland ungdomsskule

- a. sikrar at undervisningspersonalet gjennomfører undervegsvurderinga i samsvar med krava i lova

5. Spesialundervisning - § 5-3 og § 5-4 – sakkunnig vurdering

Time kommune skal sørge for at PPT utarbeider sakkunnige vurderinger i samsvar med krava i opplæringslova §§ 5-3 og 5-4. Time kommune må i denne sammenhengen sjå til at PPT i dei sakkunnige vurderingane

- a. vurderer og grunngir kvifor vanskanne ikkje kan hjelpast innanfor det ordinære opplæringstilbodet
- b. legg vekt på utviklingsutsiktene til eleven og sikrar at læreplanverket og kompetansemål for trinna ligg til grunn for tilrådinga om kva som er realistiske opplæringsmål for eleven
- c. presiserer korleis timane skal fordelast på fag i tilrådinga om kva som vil gi eit forsvarleg opplæringstilbod for eleven

6. Spesialundervisning - §§ 5-1, 5-3 første ledd, 5-4 andre og tredje ledd og forvaltningslova § 17 – vedtak om spesialundervisning

Time kommune skal sørge for at Frøyland ungdomsskule fattar vedtak i samsvar med krava i oppl. §§ 5-1, 5-3 første ledd, 5-4 andre og tredje ledd og forvaltningslova § 17. Time kommune må i denne sammenhengen sjå til at Frøyland ungdomsskule

- a. fattar vedtak i samsvar med krava i forvaltningslova når det gjeld grunngiving for konklusjonane
- b. grunngjev avvik frå sakkunnig vurdering i vedtaka
- c. sikrar at også omfang, innhald og organisering av spesialundervisninga går fram av vedtaka

7. Spesialundervisning - § 5-5 første ledd – oppfølging av enkeltvedtaket

Time kommune skal sørge for at Frøyland ungdomsskule utarbeider individuell opplæringsplan for elevar med spesialundervisning i samsvar med krava i § 5-5 første ledd. Time kommune må i denne sammenhengen sjå til at Frøyland ungdomsskule

- a. sikrar at det er samsvar mellom IOP og enkeltvedtaket når det gjeld omfang, innhald og organisering av opplæringa
- b. har kriterium for kva det blir lagt vekt på i vurderingane av eleven si måloppnåing
- c. utarbeider og implementerer rutinar som sikrar at tilbodet om spesialundervisning blir sett i samanheng med planane for den ordinære opplæringa
- d. fattar enkeltvedtak etter § 3-20 i forskrifta i samband med fritak frå vurdering med karakter for elevar med individuell opplæringsplan

7. Oppfølging av tilsynsresultata

Tiltak for å rette lovbrøt skal setjast i verk med det same.

Time kommune skal gi ei skriftleg erklæring om at lovbrøta er retta og dokumenterte at det er utarbeidd tiltak i samsvar med pålegga. Frist for innsending av slik erklæring er 01.11.13.

8. Klage

Tilsynsrapporten er eit enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2 bokstav b, og kan påklagast til Utdanningsdirektoratet. Ein eventuell klage skal sendast til Fylkesmannen innan tre veker frå det tidspunktet underretning om vedtaket er komen fram til kommunen som skuleeigar, jf. forvaltningslova §§ 28 og 29. Sjå forvaltningslova § 32 om utforming av klage.

Stavanger 31.05.13

Hjalmar Arnø
tilsynsleiar/rådgjevar

Una B. Wereide
rådgjevar

Hilde F. Juul
rådgjevar

Vedlegg 1 Oversikt over innsendt dokumentasjon

Eigenvurderingsskjema (skuleleiinga)
Eigenvurderingsskjema (lærarane)
Verksemdsplan for Frøyland ungdomsskule 2012 – 13
Spørjeundersøking om vurdering for læring
Årsplan Design og redesign 8.trinn
Oppdrag – “Noe å ha noe i”
Vurderingskriterium “Noe å ha noe i”
Design og redesign “Dyreskål”
Oppgåve “Kleshengar”
Vurderingskriterium kleshengar
Undervegsvurdering kleshengar
Vurdering av munnleg samtale engelsk
Årsplan norsk 8.trinn
Årsplan matematikk 9.trinn
Årsplan kunst og handverk 9.trinn
Årsplan norsk 10.trinn
Årsplan musikk 10.trinn
Vekeplan 8A veke 9-10
Plan for Olweusmøtene våren 2012
Plan for fellestida for hausten 2012
Plan for fellestida for våren 2013
Mal for sakliste trinnmøte
Mal for innkalling til plangruppa
Program for planleggingsdagane
Sakliste trinnmøte 8.trinn 06.02.13
Referat frå trinnmøte 19.02.13
Mal for observasjonsskjema skulevandring
Mal for utviklingssamtale etter skulevandring
Mal for førebuing til samtalar elev/heim av faglærar
Årshjul Frøyland ungdomsskule 2012 – 2013
Innkalling til foreldresamtale 9.trinn
Mal for tiltak i forkant av henvisning til PPT
Samarbeid PPT – skule
Arbeidsoppgåver tilpassa opplæring
Rutine for IOP og halvårsrapportar
Timeplan for elev
Timeplanar for 9a og 9b
Rutinar ved spesialundervisning i skulane og barnehagane i Time kommune
Mal for sakkunnige vurderingar
Seks sakkunnige vurderingar
Seks vedtak om spesialundervisning
Seks individuelle opplæringsplanar
Seks halvårsrapportar
Vedtak om fritak frå nasjonal prøve

Vedlegg 2 Oversikt over dei som er intervju

Knut Inge Årthun	lærer
Olav Skaar Bendiksen	spes.ped.koordinator
Mari Kalberg Skjæveland	lærer
Kjetil Fylling	undervisningsinspektør
Arna Helle	lærer
Elsa Djuve Jerstad	rektor
Gunnar Normann	Leiar PPT
Pamela Sudmann	Fagsjef skule

Det er i tillegg gjennomført samtalar med elevar og foreldre.

Vedlegg 3 Rettsleg grunnlag

HJEMMELSGRUNNLAG		KONTROLLSPØRSMÅL
SKOLENS ARBEID MED OPPLÆRINGEN I FAG		KONTROLLSPØRSMÅL
<p>Rektors ansvar</p> <p><u>Oppl. § 2-3 (4):</u> <i>"Elevane skal vere aktivt med i opplæringa. Undervisningspersonalet skal tilretteleggje og gjennomføre opplæringa i samsvar med læreplanar gitt etter lova her. Rektor skal organisere skolen i samsvar med første leddet og forskrifter etter tredje leddet og i samsvar med § 1-1 og forskrifter etter § 1-5."</i></p>	10.	Kvalitetssikrer rektor om hele undervisningspersonalet følger læreplanene for alle elever.
	11.	Har kollegiet jevnlig drøftelser knyttet til skolens opplæring i lys av læreplanene for alle elever?
INDIVIDUELL UNDERVEIS - VURDERING I FAG		KONTROLLSPØRSMÅL
<p>Krav til organisering og innholdet i undervisvurderingen</p> <p><u>Forskriften § 3-1 (4):</u> <i>"Det skal vere kjent for eleven, lærlingen og lære kandidaten kva som er måla for opplæringa og kva som blir vektlagt i vurderinga av hennar eller hans kompetanse. Det skal og være kjent for eleven kva som er grunnlaget for vurdering og kva som blir vektlagt i vurdering i orden og åtferd."</i></p> <p><u>Forskriften § 3-2 jf. § 3-11 (1):</u> <i>"Formålet med vurdering i fag er å fremje læring undervegs og uttrykkje kompetansen til eleven, lærlingen og lære kandidaten undervegs og ved avslutninga av opplæringa i faget. Vurderinga skal gi god tilbakemelding og rettleiing til elevane, lærlingane og lære kandidatane.</i></p> <p><i>Undervegs vurdering skal brukast som ein reiskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpassa opplæring og bidra til at eleven, lærlingen eller lære kandidaten aukar kompetansen sin i fag.</i></p> <p><i>Sluttvurderinga skal gi informasjon om kompetansen til eleven, lærlingen og lære kandidaten ved avslutninga av opplæringa i faget.</i></p>	12.	Veileder lærerne elevene om hvilke kompetansemål fra LK06 opplæringen er knyttet til?
	13.	Veileder lærerne elevene hva det legges vekt på i vurderingen i faget?
	14.	Gir lærerne elevene tilbakemeldinger på hva de mestrer i fagene?
	15.	Sørger lærerne for å gi elevene veiledning om hva de må gjøre for å øke sin kompetanse i faget?
	16.	Resulterer vurderingsarbeidet i justeringer i undervisningsopplegget?
	17.	Sørger lærerne for å involvere elevene i eget læringsarbeid ved at de får: <ul style="list-style-type: none"> a) Vurdere eget arbeid? b) Vurdere egen faglig utvikling?

<p><i>Formålet med vurdering i orden og i åtfærd er å bidra i sosialiseringprosessen til eleven, skape eit godt psykososialt miljø og gi informasjon om eleven sin orden og åtfærd.</i></p> <p><i>Undervegsvurdering og sluttvurdering skal sjåast i samanheng for å betre opplæringa. Kunnskap om elevens, lærlingens og lære kandidatens utvikling i fag, orden og åtfærd gjennom undervegsvurdering gir læraren grunnlag for å fastsetje standpunktkarakter i fag, orden og åtfærd." jf. "Undervegsvurdering skal brukast som ein reiskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpassa opplæring og bidra til at eleven, lærlingen og lære kandidaten aukar kompetansen sin i fag, jf. § 3-2. Undervegsvurderinga skal gis løpande og systematisk og kan vere både munnleg og skriftleg."</i></p> <p><u>Forskriften § 3-12:</u> <i>"Eigenvurderinga til eleven, lærlingen og lære kandidaten er ein del av undervegsvurderinga. Eleven, lærlingen og lære kandidaten skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling, jf. opplæringslova § 2-3 og § 3-4."</i></p>		
<p>Halvårlig samtale</p> <p><u>Forskriften § 3-11 (3):</u></p> <p><i>"Eleven, lærlingen og lære kandidaten har minst éin gong kvart halvår rett til ein samtale med kontaktlæraren eller instruktøren om sin utvikling i forhold til kompetansemåla i faga. Samtalen kan gjennomførast i samband med halvårsvurderinga utan karakter, jf. § 3-13 og i samband med samtalen med foreldra etter § 20-3 og § 20-4."</i></p>	18.	<p>Foreligger det implementert rutine for halvårlig samtale med elevene, som sikrer at samtalen gir elevene:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Tilbakemelding på nåværende kompetanse? b) Tilbakemelding på forbedringspotensial? c) Tilbakemelding på hvordan oppnå forbedring?

<p>Halvårsvurdering i fag</p> <p><u>Forskriften § 3-13:</u></p> <p><i>”Halvårsvurdering i fag er ein del av underevgsvurderinga og skal syne kompetansen til eleven i forhold til kompetansemåla i læreplanverket. Ho skal også gi rettleiing om korleis eleven kan auke kompetansen sin i faget.</i></p> <p><i>Det skal bli gitt halvårsvurdering utan karakter gjennom heile grunnopplæringa.</i></p> <p><i>Frå 8. årstrinnet skal eleven ha halvårsvurdering utan karakter og halvårsvurdering med karakter. Halvårsvurderinga med karakter skal gi uttrykk for den kompetansen eleven har nådd ut frå det som er forventa på tidspunktet for vurderinga.</i></p> <p><i>I grunnskolen skal halvårsvurderinga gjennomførast midt i opplæringsperioden på 8., 9. og 10. årstrinnet, og ved slutten av opplæringsåret på årstrinnet for fag som ikkje blir avslutta, jf. læreplanverket.</i></p> <p><i>I vidaregåande opplæring skal halvårsvurdering gjennomførast midt i opplæringsperioden på kvart årstrinn. I fellesfag, jf. § 3-45, skal elevane også ha halvårsvurdering med karakter på slutten av opplæringsåret dersom faget ikkje blir avslutta, jf. læreplanverket.</i></p> <p><i>Elevar som er fritekne frå vurdering med karakter etter § 3-20 til § 3-24 skal ha halvårsvurdering utan karakter. For elevar med fritak frå vurdering med karakter etter § 3-20 skal halvårsvurderinga utan karakter givast på grunnlag av måla i den individuelle opplæringsplanen så langt denne avvik frå læreplanen for faget.</i></p> <p><i>Rektor har ansvaret for at faglæraren gjennomfører halvårsvurdering med og utan karakter. Dersom rektor er i tvil om reglane for halvårsvurdering er følgde, kan rektor be om ny fagleg vurdering før karakterane blir fastsette.”</i></p>	<p>19.</p>	<p>Foreligger det en implementert rutine for halvårsvurdering i alle fag hvor det:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) gis informasjon om elevens kompetanse i fagene? b) gis veiledning om hvordan eleven kan øke kompetansen sin?
<p>Vurdering av tilfredsstillende</p>	<p>20.</p>	<p>Har skolen implementerte rutiner for å sikre at lærerne systematisk vurderer</p>

<p>utbytte</p> <p><u>Forskriften § 3-11 (4), jf. oppl. § 5-1 og § 5-4:</u> <i>"Læraren skal vurdere om eleven har tilfredsstillende utbytte av opplæringa, jf. opplæringslova § 5-1 og § 5-4."</i></p> <p><u>Oppl. § 5-1:</u> <i>"Elevar som ikkje har eller som ikkje kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbodet, har rett til spesialundervisning.</i></p> <p><i>I vurderinga av kva for opplæringstilbod som skal givast, skal det særleg leggast vekt på utviklingsutsiktene til eleven. Opplæringstilbodet skal ha eit slikt innhald at det samla tilbodet kan gi eleven eit forsvarleg utbytte av opplæringa i forhold til andre elevar og i forhold til dei opplæringsmåla som er realistiske for eleven. Elevar som får spesialundervisning, skal ha det same totale undervisningstimetallet som gjeld andre elevar, jf. § 2-2 og § 3-2."</i></p> <p><u>Oppl. § 5-4:</u> <i>"Eleven eller foreldra til eleven kan krevje at skolen gjer dei undersøkingar som er nødvendige for å finne ut om eleven treng spesialundervisning, og eventuelt kva opplæring eleven treng. Undervisningspersonalet skal vurdere om ein elev treng spesialundervisning, og melde frå til rektor når slike behov er til stades.</i></p> <p><i>Før det blir gjort sakkunnig vurdering og før det blir gjort vedtak om å setje i gang spesialundervisning, skal det innhentast samtykke frå eleven eller frå foreldra til eleven. Med dei avgrensingane som følgjer av reglane om teieplikt og § 19 i forvaltningslova, har eleven eller foreldra til eleven rett til å gjere seg kjende med innhaldet i den sakkunnige vurderinga og til å uttale seg før det blir gjort vedtak.</i></p> <p><i>Tilbod om spesialundervisning skal så langt råd er, formast ut i samarbeid med eleven og foreldra til eleven, og det skal leggast stor vekt på deira syn."</i></p>		<p>om alle elever har tilfredsstillende utbytte av opplæringen?</p>
	21.	<p>Sikrer rutinene at det for elever som ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen, gjennomføres vurdering av minimum:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) arbeidsmåter b) vurderingspraksis c) læringsmiljøet?
	22.	<p>Gjennomfører skolen tiltak der det avdekkes at elevene ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen?</p>

<p>Rektors ansvar</p> <p><u>Oppl. § 2-3 (4):</u> <i>"Elevane skal vere aktivt med i opplæringa. Undervisningspersonalet skal tilretteleggje og gjennomføre opplæringa i samsvar med læreplanar gitt etter lova her. Rektor skal organisere skolen i samsvar med første leddet og forskrifter etter tredje leddet og i samsvar med § 1-1 og forskrifter etter § 1-5."</i></p> <p><u>Forskriften § 3-13 siste ledd:</u></p> <p><i>"Rektor har ansvaret for at faglæraren gjennomfører halvårsvurdering med og utan karakter. Dersom rektor er i tvil om reglane for halvårsvurdering er følgde, kan rektor be om ny fagleg vurdering før karakterane blir fastsette."</i></p>	23.	Sikrer rektor at undervisningspersonalet gjennomfører underveivurderingen i samsvar med lovens krav for alle elevgrupper?		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; background-color: #92d050;">SPECIALUNDERVISNING</td> <td style="width: 50%; background-color: #92d050;">KONTROLLSPØRSMÅL</td> </tr> </table>			SPECIALUNDERVISNING	KONTROLLSPØRSMÅL
SPECIALUNDERVISNING	KONTROLLSPØRSMÅL			
<p>Lærers meldeplikt</p> <p><u>Oppl. § 5-4: "</u></p> <p><i>"Eleven eller foreldra til eleven kan krevje at skolen gjer dei undersøkingar som er nødvendige for å finne ut om eleven treng spesialundervisning, og eventuelt kva opplæring eleven treng. Undervisningspersonalet skal vurdere om ein elev treng spesialundervisning, og melde frå til rektor når slike behov er til stades.</i></p> <p><i>Før det blir gjort sakkunnig vurdering og før det blir gjort vedtak om å setje i gang spesialundervisning, skal det innhenta samtykke frå eleven eller frå foreldra til eleven. Med dei avgrensingane som følgjer av reglane om teieplikt og § 19 i forvaltningslova, har eleven eller foreldra til eleven rett til å gjere seg kjende med innhaldet i den sakkunnige vurderinga og til å uttale seg før det blir gjort vedtak.</i></p> <p><i>Tilbod om spesialundervisning skal så langt råd er, formast ut i samarbeid med eleven og foreldra til eleven, og det skal leggjast stor vekt på deira syn."</i></p>	24.	<p>Har skolen implementert rutine for</p> <ul style="list-style-type: none"> a) å vurdere om elevene har behov for spesialundervisning b) at lærer melder behov for spesialundervisning til rektor? c) å sørge for at foreldrene gir sitt samtykke til utredning før utredning? 		

<p>Sakkyndig vurdering</p> <p><u>Oppl. § 5-3:</u></p> <p><i>"Før kommunen eller fylkeskommunen gjer vedtak om spesialundervisning etter § 5-1 eller vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter § 5-7, skal det liggje føre ei sakkunnig vurdering av dei særlege behova til eleven. Vurderinga skal vise om eleven har behov for spesialundervisning, og kva for opplæringstilbod som bør givast.</i></p> <p><i>Den sakkunnige vurderinga skal blant anna greie ut og ta standpunkt til</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - eleven sitt utbytte av det ordinære opplæringstilbudet - lærevanskar hjå eleven og andre særlege forhold som er viktige for opplæringa - realistiske opplæringsmål for eleven - om ein kan hjelpe på dei vanskane eleven har innanfor det ordinære opplæringstilbudet - kva for opplæring som gir eit forsvarleg opplæringstilbod. <p><i>Departementet kan gi nærmare forskrifter om den sakkunnige vurderinga.</i></p> <p><i>Dersom vedtaket frå kommunen eller fylkeskommunen avvik frå den sakkunnige vurderinga, skal grunngivinga for vedtaket blant anna vise kvifor kommunen eller fylkeskommunen meiner at eleven likevel får eit opplæringstilbod som oppfyller retten etter § 5-1 eller § 5-7."</i></p> <p><u>Oppl. § 5-4:</u></p> <p><i>"Eleven eller foreldra til eleven kan krevje at skolen gjer dei undersøkingar som er nødvendige for å finne ut om eleven treng spesialundervisning, og eventuelt kva opplæring eleven treng. Undervisningspersonalet skal vurdere om ein elev treng spesialundervisning, og melde frå til rektor når slike behov er</i></p>	<p>25.</p> <p>26.</p> <p>27.</p> <p>28.</p> <p>29.</p> <p>30.</p>	<p>Utarbeider PPT sakkyndig vurdering som:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) viser om eleven har behov for spesialundervisning, og hvilket opplæringstilbud som bør gis? b) begrunner og konkluderer på <ul style="list-style-type: none"> - eleven sitt utbytte av det ordinære opplæringstilbudet? - elevens lærevansker og andre særlege forhold som er viktige for opplæringa? - realistiske opplæringsmål for eleven? - om elevenes vansker kan avhjelpes innanfor det ordinære opplæringstilbudet? - hvilken opplæring som gir «eit forsvarleg opplæringstilbod»? <p>Hvis det anbefales avvik fra LK06, fremgår det:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) I hvilke fag det skal gjøres avvik? b) Hvor stort omfang (tid) avviket utgjør? c) Hvor stort omfang (innhold) avviket utgjør? <p>Legger sakkyndig vurdering vekt på utviklingsutsiktene til eleven?</p> <p>Vurderer PPT hvorfor det ikke er tilstrekkelig å endre den ordinære tilpassede opplæringa?</p> <p>Bli eleven/foresatte gjort kjent med og gis mulighet til å uttale seg om innholdet i sakkyndig vurdering før vedtak fattes?</p> <p>Er den sakkyndige vurderingen fundert på et forsvarlig grunnlag?</p>
--	---	--

<p><i>til stades.</i></p> <p><i>Før det blir gjort sakkunnig vurdering og før det blir gjort vedtak om å setje i gang spesialundervisning, skal det innhentast samtykke frå eleven eller frå foreldra til eleven. Med dei avgrensingane som følgjer av reglane om teieplikt og § 19 i forvaltningslova, har eleven eller foreldra til eleven rett til å gjere seg kjende med innhaldet i den sakkunnige vurderinga og til å uttale seg før det blir gjort vedtak.</i></p> <p><i>Tilbod om spesialundervisning skal så langt råd er, formast ut i samarbeid med eleven og foreldra til eleven, og det skal leggjast stor vekt på deira syn."</i></p>		
<p>Vedtak om spesialundervisning</p> <p><u>Oppl. § 5-1:</u></p> <p><i>"Elevar som ikkje har eller som ikkje kan få tilfredsstillande utbytte av det ordinære opplæringstilbodet, har rett til spesialundervisning.</i></p> <p><i>I vurderinga av kva for opplæringstilbod som skal givast, skal det særleg leggjast vekt på utviklingsutsiktene til eleven. Opplæringstilbodet skal ha eit slikt innhald at det samla tilbodet kan gi eleven eit forsvarleg utbytte av opplæringa i forhold til andre elevar og i forhold til dei opplæringsmåla som er realistiske for eleven. Elevar som får spesialundervisning, skal ha det same totale undervisningstimetallet som gjeld andre elevar, jf. § 2-2 og § 3-2."</i></p> <p><u>Oppl. §5-3 (1):</u></p> <p><i>"Før kommunen eller fylkeskommunen gjer vedtak om spesialundervisning etter § 5-1 eller vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter § 5-7, skal det liggje føre ei sakkunnig vurdering av dei særlege behova til eleven. Vurderinga skal vise om eleven har behov for spesialundervisning, og kva for opplæringstilbod som bør givast."</i></p>	31.	Begrunner vedtaket ev. avvik fra sakkyndig vurdering?
	32.	<p>Fremgår i vedtaket:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Omfang (samsvarer timetallet med LK06)? b) Innhold (hvilke fag/områder. Ev. avvik fra LK06)? c) Organisering? d) Kompetanse?
	33.	<p>Fattes det vedtak i samsvar med kravene i forvaltningsloven om:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Begrunnelse for konklusjonene? b) Informasjon om reglene for klage?

<p><u>Oppl. § 5-4 (2)(3):</u></p> <p><i>”Før det blir gjort sakkunnig vurdering og før det blir gjort vedtak om å setje i gang spesialundervisning, skal det innhentast samtykke frå eleven eller frå foreldra til eleven. Med dei avgrensingane som følgjer av reglane om teieplikt og § 19 i forvaltningslova, har eleven eller foreldra til eleven rett til å gjere seg kjende med innhaldet i den sakkunnige vurderinga og til å uttale seg før det blir gjort vedtak.</i></p> <p><i>Tilbod om spesialundervisning skal så langt råd er, formast ut i samarbeid med eleven og foreldra til eleven, og det skal leggjast stor vekt på deira syn.”</i></p>		
<p>Oppfølging av enkeltvedtaket</p> <p><u>Oppl. § 5-5 (1):</u></p> <p><i>”Reglane om innhaldet i opplæringa i denne lova og i forskrifter etter denne lova gjeld for spesialundervisning så langt dei passar. For elev som får spesialundervisning, skal det utarbeidast individuell opplæringsplan. Planen skal vise mål for og innhaldet i opplæringa og korleis ho skal drivast. Også avvikande kontraktsvilkår for lærlingar kan fastsetjast i den individuelle opplæringsplanen.”</i></p>	34.	Utarbeider skolen IOP hvert år for alle elever som har vedtak om spesialundervisning?
	35.	Er IOP utarbeidet så snart som mulig etter at vedtaket er truffet?
	36.	<p>Samsvarer innholdet i IOP med innholdet i enkeltvedtaket når det gjelder:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Omfang av opplæringen? b) Innhold - hvilke fag. ev. avvik fra LK06? c) Organisering av opplæringen? d) Kompetanse hos undervisningspersonalet?
	37.	Omfatter IOP kriterier for måloppnåelse?
	38.	Har skolen implementert rutiner for å sikre at tilbudet om spesialundervisning sees i sammenheng med den ordinære opplæringens (klassens) planer?